

Retningslinjer for omsorg, nødværge og nødret i dagtilbud i Albertslund Kommune

I Albertslund Kommunes Sammenhængende børnepolitik fremgår det, at kommunen prioriterer det højt at skabe rammerne for, at børn og unge får alsidige og omsorgsfulde relationer til voksne og andre børn og unge, så de selv lærer at drage omsorg, kommunikere og samarbejde.

En del af disse rammer er at passe godt på børnene, når vi har dem i vores varetægt, hvad end det er i skolen, dagtilbuddet, SFO'en eller klubben.

Legemlig afstraffelse og nedværdigende behandling er ikke tilladt, jf. Børnekonventionen. Så hverken forældre eller pædagoger må slå børn.

På dagtilbudsområdet er der ingen lovhjemmel som sådan til at udøve magtanvendelse men mulighed for anvendelse af nødværge og nødret samt øvrig lovlig retshåndhævelse med det formål at passe på de børn, vi har i vores varetægt, samt undgå materiel skade. BUPL har desuden udarbejdet 'Retningslinjer vedrørende brug af fysisk magt i dag- og specialinstitutioner'.

Der kan i det daglige opstå situationer i vores dagtilbud, som nødvendiggør, at personalet griber til fysiske indgreb i en eller anden grad for at afværge eller modvirke en situation, hvor barnet akut er til fare for sig selv eller andre.

Formålet med nærværende procedure, at

- sikre professionel håndtering af sager med nødværge og nødret ift. både børn, personale og forældre
- begrænse tilfælde af indgreb i selvbestemmelsesretten
- undgå manglende indgriben eller for vidtgående indgriben i de situationer, hvor et indgreb er nødvendigt
- skabe klarhed over brugen af og omfanget af indgreb i kommunens dagtilbud med henblik på at fremme forebyggelse af fysiske indgreb
- beskytte personalet ved at skabe klarhed over procedure og sagsgange i forbindelse med anvendelse af fysiske indgreb

Principper for omsorg, nødværge og nødret

Udgangspunktet er, at indgreb i selvbestemmelsesretten så vidt muligt skal undgås, og hvis det udøves, skal:

- den mindst indgribende løsning skal altid have første prioritet, således at den kun forhindrer et barn i at udøve skade på sig selv eller på andre.

- Indgrebet skal være så skånsom og forsvarligt som muligt
- Pædagogisk indsats/bistand går altid forud for indgreb
- Indgrebet skal stå mål med den skade der kan ske
- Der skal udarbejdes skriftlige beskrivelser om selve indgrebet efter udøvelsen

Typer af indgreb – omsorg, nødværge og nødret

- Omsorg og varetægt: beskytte et barn mod at komme til skade eller et barn gør skade på et andet barn
- Nødværge: at angreb på en medarbejder. Dette indgreb kan være straffrit, hvis det er proportionalt med angrebet
- Nødret: at afværge ødelæggelse af ting

Nødværge og nødret: der er tale om indgreb efter straffelovens § 13 og 14 med det formål at afværge/forsvare sig mod et angreb i helt særlige situationer.

Lovlig retshåndhævelse: andre fysiske indgreb, hvorved skade på materielle ting kan undgås eks. fastholdelse eller føring af barnet til andre lokaliteter.

For alle de nævnte indgreb gælder det, at de kun kan bruges, når der foreligger en overhængende fare for eller et påbegyndt overgreb fra barnets side, som det ikke er muligt at hindre eller standse på anden måde.

Forebyggelse og opfølgning

Udgangspunktet er, at indgreb aldrig kan erstatte omsorg og pædagogisk bistand og aldrig kan anvendes som disciplineringsmiddel.

Det forudsættes, at dagtilbuddet løbende drøfter det forebyggende pædagogiske arbejde og de situationer, hvor personalet konkret må bruge indgreb for at afværge skader.

Det pædagogiske personale skal drøfte, hvordan det i hverdagen søges at løse opståede konflikter ved hjælp af pædagogiske midler og metoder og ved barnets frivillige medvirken.

Det kan dog være nødvendigt med indgreb i situationer, hvor manglende indgriben fra personalets side vil medføre endnu større skade end selve indgrebet.

Det vil altid bero på en konkret individuel vurdering, hvornår man skal gribe ind (fysisk). En vurdering af situationen må også indbefatte hensynet til personalets egen sikkerhed. Indgriben kan f.eks. også være at ringe/råbe efter hjælp o.lign. og dermed undgå magtanvendelse.

Der er tale om indgreb i barnets frihed, og det er derfor vigtigt, at der opstilles klare rammer for, hvornår de kan bruges.

Dagtilbuddets MED- udvalget og forældrebestyrelse skal drøfte retningslinjer for håndtering af fysisk indgriben og registreringsprocedure.

Retningslinjerne skal som min. indeholde beskrivelse af:

- hvordan indgreb kan forebygges
- hvordan magtanvendelse registreres, dokumenteres og opbevares lokalt
- hvordan forældrene informeres
- hvordan der tages hånd om det personale, der har været involveret i magtanvendelse

Proceduren for registrering af omsorg, nødværge og nødret:

- Alle indgreb indberettes
- Beskrivelse af indgreb: redegørelse for hændelsesforløbet, tid, data på de implicerede (undgå standard vendinger)
- Afleveres til den lokale ledelse
- Forældrene informeres
- Årlig tilbagemelding til forvaltningen

Der kan i få tilfælde være tale om gentagne indgreb, hvor situationerne er nøjagtig ens fra situation til situation.

Dette kunne f.eks. være hvis et barn, der dagligt bliver transporteret fra hjem til dagtilbud og ikke vil spændes fast, så et indgreb er nødvendigt, og dette to gange hver dag.

Eller hvis et barn ikke vil have tøj på og et indgreb er nødvendigt for at bevare barnets velfærd/værdighed.

Medarbejderne skal til en hver tid være bekendt med procedurerne således, at de til stadighed kender rammerne for de forskellige typer af indgreb og den vedtagne indberetningsprocedure. Den enkelte ledelse skal derfor løbende holde sine medarbejdere orienteret om procedurerne.

Indberetning til forvaltningen

En gang om året skal den lokale ledelse indberette samtlige hændelser til afdelingerne Dagtilbud på et særligt skema.

Indberetningsskemaerne til forvaltningen skal ikke indeholde navne på børn eller personale men kun oplyse om antallet af indgreb.

Afdeling for Dagtilbud henvender sig en gang om året til de decentrale ledere, når det er tid til at indberetning.

Kommunalbestyrelsen vil en gang om året modtage en orientering om indgreb anvendt i dagtilbud i Albertslund Kommune.

Januar 2018